

ภัทรธินันท์ ทองโสม, กาญจนีย์ ดำนาคนแก้ว, ภาคภูมิ ยศวัฒน์, สุทธนันท์ สุทธชนะ, บวรวรรณ ดิเรกโชค, วชิร แก้วนอกเขา, ฉันทชนก อินทร์ศรี, อรพิรุทธิ์ สการะเศรณี, พจมาน ศิริอารยาภรณ์

ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 37 ระหว่างวันที่ 13 - 19 กันยายน 2558 ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ผู้ป่วยยืนยันโรคคอตีบ 1 ราย จังหวัดขอนแก่น พบผู้ป่วยเพศหญิง อายุ 30 ปี ไม่มีโรคประจำตัว อาศัยอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น อาชีพแม่บ้าน ลาออกจากงานแล้วประมาณ 2 - 3 เดือน ช่วง 14 วันก่อนป่วยไม่ได้เดินทางออกนอกพื้นที่ เคยได้รับวัคซีน dT จำนวน 1 เข็ม เมื่อปลายปี 2557 (ช่วงรณรงค์ฉีดวัคซีนคอตีบในผู้ใหญ่) เริ่มป่วยช่วงเช้าวันที่ 7 กันยายน 2558 ด้วยอาการปวดศีรษะ ไข้ ไอ เจ็บคอ ทานอะไรไม่ค่อยได้ คอไม่บวม เสียงไม่แหบ วันที่ 8 กันยายน 2558 มีอาการเจ็บคอมากขึ้น เวียนศีรษะ ไม่ค่อยไอ หายใจไม่สะดวก จึงมาพบแพทย์ที่โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น แพทย์ประจำจุดคัดกรอง พบฝ้าขาวบริเวณทอลซิลซ้าย ไม่มีคอบวม ผลการตรวจร่างกายเบื้องต้น อุณหภูมิ 38.6 องศาเซลเซียส Tonsil พบ Patch, Exudates และ Injected, Pharynx พบ Injected แพทย์วินิจฉัยด้วยสงสัย Diphtheria และส่งมาห้องแยกโรคเพื่อเก็บตัวอย่าง ได้ให้ยา Erythromycin ไม่ได้ให้ Diphtheria Anti Toxin (DAT) และเก็บตัวอย่าง Throat swab ผู้ป่วย จำนวน 1 ตัวอย่างเพื่อส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ จัวยายา Erythromycin ให้ผู้สัมผัสในครอบครัว 5 คน เป็นเวลา 3 วัน และนัดติดตามผู้ป่วยใน วันที่ 10 กันยายน 2558 ผู้ป่วยมาพบแพทย์ตามนัด อาการเจ็บคอดีขึ้น ไม่มีหอบเหนื่อยหรืออ่อนเพลีย ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการพบเชื้อ *Corynebacterium diphtheriae* เจ้าหน้าที่จึงส่งตรวจหา Toxin ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ขอนแก่น และให้ยา Erythromycin ให้กับผู้ป่วยต่ออีกจนครบ 14 วัน วันที่ 16 กันยายน 2558 ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อหา Toxin ของเชื้อ *Corynebacterium diphtheriae* ให้ผลเป็นบวก จากนั้นวันที่ 17 กันยายน 2558 ได้ให้ผู้ป่วยเข้ามารับ DAT ที่โรงพยาบาลขอนแก่น โดยรับไว้ในห้องแยก ร่วมกับให้ dT แล้วจึงให้ผู้ป่วยกลับไปพักบ้าน โดยให้ผู้ป่วยใส่ผ้าปิดปากและแยกตัวในบ้านเป็นเวลา 3 สัปดาห์

การดำเนินการควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น ร่วมกับ เจ้าหน้าที่งานระบาดวิทยาโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น ลงดำเนินการสอบสวนโรคและควบคุมโรคในพื้นที่ ค้นหาผู้ป่วยและผู้สัมผัสเพิ่มเติมพบผู้ที่มีความใกล้ชิดกับผู้ป่วย 15 คน และ

ได้จ่ายยา Erythromycin จำนวน 5 วัน ส่วนผู้สัมผัสในโรงพยาบาลยังไม่ทราบข้อมูล ทำการเก็บ Throat swab ส่งตรวจที่โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จำนวน 3 ตัวอย่าง ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่พบเชื้อ *Corynebacterium diphtheriae* และวางแผนดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบทั้งตำบล

2. ผู้ป่วยสงสัยไข้เลือดออกเสียชีวิต 1 ราย กรุงเทพมหานคร ผู้ป่วยเพศชาย อายุ 47 ปี อาศัยอยู่เคหะร่มเกล้า แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีประวัติติดเหล้ามา 20 ปี ดื่มเหล้าทุกวัน วันละ 2 เป๊ก อาชีพรับเหมาก่อสร้าง ก่อนป่วยรับเหมาก่อสร้างที่เขตวังทองหลาง (สุเหร่าดอนสะแก) เริ่มป่วยวันที่ 7 กันยายน 2558 ซ้อมาลดไข้มาที่บ้านตนเอง วันที่ 11 กันยายน 2558 มีอาการไข้เวียนศีรษะ ไอเป็นเลือด ถ่ายดำ ปวดท้อง มารักษาที่คลินิกปฐมภูมิ และส่งต่อมารักษาที่ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง แกร็บ อุณหภูมิร่างกาย 36.7 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 114/88 มิลลิเมตรปรอท อัตราการเต้นของหัวใจ 117 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 20 ครั้งต่อนาที ความอิ่มตัวออกซิเจนในเลือดร้อยละ 100 แพทย์ตรวจพบก้อนที่ท้อง วินิจฉัย Hepatitis Admit ICU ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผลการตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือด พบเม็ดเลือดขาว 5,520 เซลล์ต่อลูกบาศก์, ฮีมาโตครีทร้อยละ 36, เกล็ดเลือด 12,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร, นิ่วโพทิลร้อยละ 51, ลิ้มโฟไซท์ร้อยละ 48, Atypical Lymphocyte ร้อยละ 1, APTT 46.4 seconds, AST (SGOT) 5565 ยูนิตต่อลิตร, ALT (SGPT) 1322 ยูนิตต่อลิตร ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการให้ผลบวกต่อ Dengue NS1Ag และให้ผลบวก Dengue IgG, IgM แพทย์วินิจฉัยเป็น Dengue Shock Syndrome ผู้ป่วยเสียชีวิต วันที่ 13 กันยายน 2558 เวลา 13.02 น. จากการซักประวัติจากญาติ ผู้เสียชีวิต บ้านมีลักษณะ 2 ชั้น มี 6 ห้องนอน สมาชิกในบ้านมี 11 คน รวมผู้เสียชีวิต บริเวณบ้านมีโอ่งน้ำ 50 ใบ ทุกใบมีฝาปิด แต่ช่วงนี้เปิดเพื่อ รองรับน้ำฝนไว้ใช้ทุกใบ ไม่เคยเต็ม ทราวยอะเบต ไม่เคยทำความสะอาดโอ่ง สมาชิกทุกคนไม่นอนกางมุ้ง (เนื่องจากเป็นห้องมุ้งลวด แต่ไม่สามารถกันยุงได้เพราะเป็นรูจากรอยแมงข่วน) ยกเว้นมี 1 รายที่นอนนอกห้องและกางมุ้ง มีหลานอายุประมาณ 1 ปี 6 เดือน มีอาการ เข้ามาได้ 2 วัน รักษาที่รพ.เอกชน

แรกครับไม่รู้สึกตัว ไม่ลืมตา ไม่พูด ขยับตัวได้เมื่อมีการกระตุ้น (E1V1M5) ความดันโลหิต 86/63 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 156 ครั้ง ต่อนาที อัตราการหายใจ 32 ครั้งต่อนาที มีแผลบวมแดงเป็นเส้นๆ ที่ขาทั้งสองข้าง แพทย์วินิจฉัยว่าสัมผัสแมงกะพรุน ให้การรักษา โดย IVF และเครื่องช่วยหายใจ อาการค่อยๆ ดีขึ้น จนสามารถถอด เครื่องช่วยหายใจได้ เมื่อเวลา 09.00 น. วันที่ 13 กันยายน 2558 หลังถอดเครื่องฯ รู้สึกตัวดี หายใจปกติ ปวดบริเวณแผลเล็กน้อย แพทย์ให้รอดูอาการต่ออีก 1 - 2 วัน และรับการรักษาแบบผู้ป่วย นอก 1 ราย เป็นผู้ป่วยเพศหญิง อายุ 31 ปี เชื้อชาติจีน เป็นภรรยา ของผู้ป่วยรายแรก สัมผัสเพียงเล็กน้อย แพทย์ให้ยาไปรับประทาน อาการดีขึ้นแล้ว

3. ผู้ป่วยสงสัยบาดเจ็บรุนแรงจากแมงกะพรุนกล่อง 1 ราย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เครือข่ายแมงกะพรุน จ. สุราษฎร์ธานี พบผู้ป่วยสงสัยสัมผัสแมงกะพรุน 2 ราย โดยได้รับการรักษาแบบผู้ป่วยใน 1 ราย เป็นผู้ป่วยชาย อายุ 31 ปี เชื้อชาติจีน ให้ประวัติว่า เมื่อเวลา 18.00 น. ของวันที่ 12 กันยายน 2558 ขณะกำลังจะขึ้นจากฝั่งหลังเล่นน้ำทะเลบริเวณหาดเฉวง อำเภอเกาะสมุย รู้สึกปวดแสบๆ ที่ขาทั้งสองข้างโดยไม่ทราบสาเหตุ (เกิดเหตุที่ระดับความลึกน้ำทะเลประมาณครึ่งเมตร) จากนั้นหมดสติ พนักงานโรงแรมนำส่งรพ. เอกชนแห่งหนึ่ง เมื่อเวลา 18.30 น. วันที่ 12 กันยายน 2558

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 37
Reported Cases of Diseases under Surveillance 506, 37th week

 get506@yahoo.com

ศูนย์สารสนเทศทางระบาดวิทยาและพยากรณ์โรค สำนักระบาดวิทยา
Center for Epidemiological Informatics, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558 สัปดาห์ที่ 37

Table 1 Reported Cases of Priority Diseases under Surveillance by Compared to Previous Year in Thailand, 37th Week 2015

Disease	2015				Case* (Current 4 week)	Mean** (2010-2014)	Cumulative	
	Week 34	Week 35	Week 36	Week 37			2015	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	1	1	2	35	7	0
Influenza	1555	1385	1382	1032	5354	10162	47908	24
Meningococcal Meningitis	0	0	0	1	1	1	16	2
Measles	19	29	11	14	73	255	679	0
Diphtheria	0	0	0	1	1	4	12	4
Pertussis	0	1	2	0	3	1	31	1
Pneumonia (Admitted)	4327	4145	4144	3442	16058	17396	139835	378
Leptospirosis	51	43	41	36	171	379	1171	23
Hand, foot and mouth disease	859	885	851	923	3518	3869	28577	2
Total D.H.F.	5045	5058	4816	3236	18155	10349	76857	74

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" ไม่ใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้านี้, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)